

LIKONA-Vissenwerkgroep

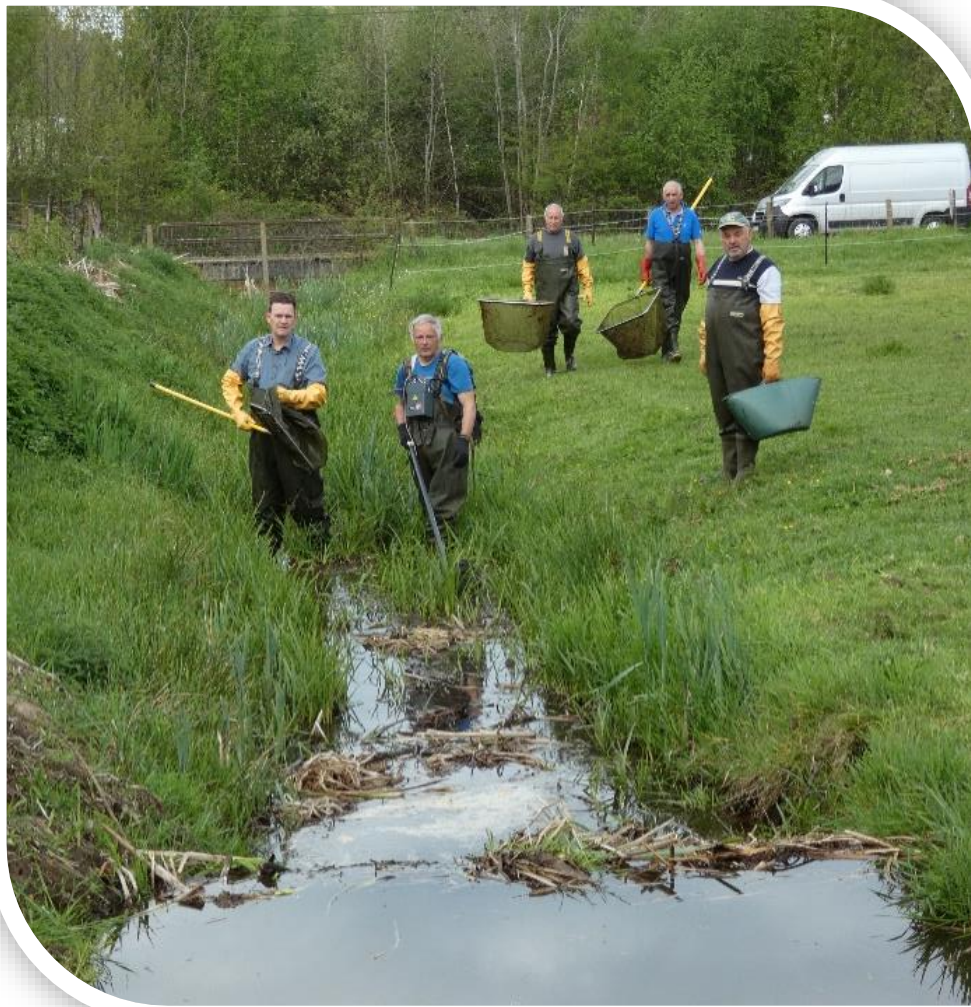
Visstudie en -onderzoek
Visinventarisatie
Educatie en voorlichting

Provinciaal Natuurcentrum - Craenevenne 86, 3600 Genk

Agentschap voor
Natuur en Bos

PROVINCIAAL
NATUUR-
CENTRUM
Natuurlijk verbonden

LIKONA-Vissenwerkgroep

Jaaroverzicht 2023

Inhoudstabel.

- Onderzoek RLLK – Grote Fossé en Prinsenloop – 23 februari
- Poelenonderzoek Orchis – 12 april
- NAM
 - 19 april
 - 24 mei
 - 14 Juni
 - 26 juli
 - 23 augustus
 - 21 september
- Abeek 2023
 - 3 juni
 - 8 juli
 - 26 juli
 - 20 september
- Bollissenbeek - 24 juni
- Zusterkloosterbeek – 24 september
- Dorpsbronbeek Linter (Vlaams Brabant) - 16 november

Ruiterpaden RLLK – Grote Fossé (Lommel) en Prinsenloop (Hamont-Achel) – 23 februari 2023

Aanwezig: Henri Leynen, Fons Cox en Jos Eykens voor de LIKONA-Vissenwerkgroep, Bert Geeraerts boswachter ANB, en Michiel Aerts en Yotti Kanitidus van RLLK.

Op vraag van Regionaal Landschap Lage Kempen werd de LIKONA-Vissenwerkgroep ingeschakeld om het visbestand op te nemen op twee locaties waar een paardentrack de beek kruisten.

Voor de “Grote Fossé” spraken we af aan de parking dicht bij de aftap van het kanaal Bocholt-Herentals. In 2017 heeft de Vissenwerkgroep het achterliggende gedeelte van de Grote Fossé al eens bemonsterd. De visgemeenschap toen bestond uit 15 meer “algemene” soorten.

Bij aankomst op de locatie was de passage van paarden al heel duidelijk. T.o.v. 2017 was deze strook erg toegeslibd met weinig variatie in de bedding en in het stromingspatroon. Het kleine waterdebiet van de aftap was hier niet vreemd aan. We stapten iets stroomafwaarts de beek in. Hier zorgde voor een omgevallen boom in het water voor een gepaste, diepere schuilplaats voor de vissen. Dat leverde al heel wat visjes op. In het monotone waterpatroon achter de boom richting kanaal werd er maar weinig bovengehaald. Het diepere gat bij de aftap van het kanaal loste dan weer wel het verwachtingspatroon in. De resultaten mochten er zijn. In totaal maakte de 261 blankvoorn tussen 5 en 21cm de hoofdmoot uit. Voor het overige werden nog 5 kopvoorns (12 >< 35cm), 2 kleine snoekbaarsjes, 2 palingen, 14 marm grondels, 2 kolbleien (14cm), 4 kleine brasems, 1 riviergrondel, 10 baarzen (10 >< 27cm), 2 erg kleine schubkarpers en 1 snoek van 73cm opgehaald. Alles werd netjes gemeten, genoteerd en dan terug gezet.

De Grote Fossé

5

Snoek - baars en snoekbaars – kopvoorn – brasem

Foto's
Michiel Aerts
RLLK

Aanbeveling: De voorziene paardentrack zou kunnen zorgen voor een totale verlanding van deze biotoop. Dit heeft ongetwijfeld een negatief effect op de totale visgemeenschap.

Voor de tweede locatie, de Prinsenloop, moest er een stukje gereden worden. Ter hoogte van het Chirolokaal – Witteberg Achel werd dan geparkeerd. Dat was op loopafstand van de Prinsenloop. Hier viel op dat de Chiro een soort van speelterrein in de beek had opgesteld, wat in principe geen probleem hoeft te zijn. Ook was de “paardentrack” hier zichtbaar. Deze zone had de uiterlijke kenmerken van beekprikkenbiotoop: afwisselende zandbanken en klein grind met aangeslibde detritus stroken. Stroomafwaarts, naar de monding in de Warmbeek, is een beekprikkenpopulatie zich langzaam aan het settelen. In hoeverre dat deze zou (kunnen) optrekken is maar de vraag. Zelf zie ik dat niet onmiddellijke gebeuren. Ook zou op deze locatie in de droogteperiodes van de voorbije jaren de beek nagenoeg droog gestaan hebben. Over een strook van 100m waren de vangsten dan ook navenant met 6 riviergrondeltjes, 3 blankvoortjes, 46 berrmpjes, 1x 10D-stekelbaars en 35x 3D-sterkelbaars.

6

Aanbeveling: de Prinsenloop heeft hier een mooie structuur die erg geschikt zou zijn voor “beekprik”. De paardentrack bestaat al (zie foto hiernaast). Met de gedachte dat de beekprik tot hier ooit zou kunnen optrekken, is het misschien beter deze biotoop als dusdanig te beschermen.

Nu we toch in de omgeving waren, hadden de leden van de Vissenwerkgroep graag de vistrappen stroomafwaarts (Buitenheide) mee bemonsterd. Wat opviel was dat de vistrappen zich erg breed in de bedding profileerden met veel te weinig waterdebiet. De helft van de breedte was hierdoor met sediment aangespoeld. De vistrappen zelf zorgden dan weer wel voor verschillende stromingspatronen en diepere stroomkuiten. In de diepere stukken werden dan ook mooiere exemplaren van kop- ($6 < 30$ cm) en blankvoorn (29) gevangen. Daarbuiten werden nog 34 riviergrondels, 4 vetjes, 28 berrmpjes, 13x 3D stekelbaarsjes en 1 marmelgrondel gevangen. De Vissenwerkgroep stelde ook voortplanting van kopvoorn vast. Mooi toch.

De vistrappen Buitenheide (boven) met een deel van de vangsten op de meetplank

Al bij al lagen op alle locaties de “vangsten” van de dag in de lijn van de verwachtingen. Uiteraard moet er omzichtig met de verschillende visbiotopen omgesprongen worden, met de nodige zorg voor de gehele visgemeenschap. Diepere, lange stroken met meer dan 0,5m water en voldoende waterdebiet, het ganse jaar door, zijn een minimum vereiste om onze “algemene” soorten (kopvoorn, blankvoorn, riviergrondel, baars, snoek, e.a.) in stand te houden. Moest dat overal kunnen gerealiseerd worden, zou dat de gehele vispopulatie ten goede komen.

Blankvoorn en kleine kopvoorn

Met dank aan alle aanwezigen voor hun inzet en het welslagen van deze mooie, eerste (halve) visdag van 2023.

Voor de LIKONA-Vissenwerkgroep,
Jos Eykens

Poelenonderzoek – woensdag 12 april 2023.

De LIKONA-Vissenwerkgroep werd door natuurvereniging Orchis aangesproken om hun poelen (nog) eens te bemonsteren op aanwezigheid van salamanders. Dat was 12 jaar geleden dat dat was gebeurd.

Om 9.30u werden wij, in de regen, door enkele mensen van Orchis opgewacht aan de kerk van Eigenbilzen. Van daaruit gingen we te voet naar de eerste poel in de Krombeekvallei – zie kaartje. De vele mooie slanke sleutelbloemen en kievitsbloemen vielen onmiddellijk op. De dotterbloemen deden het enigszins voorzichtig aan. Een prachtig biotoopje waar ze echt fier mogen op zijn.

De poel bevond zich tegen de “boskant” en bleef verdoken van de morgenzon. Te veel bladval zorgde voor heel wat organisch materiaal in het water en ondergedoken waterplanten waren niet te bespeuren.

Het scheppen leverde enkele “alpenwatersalamanders” op (ook kokerjuffer). Niet massaal, maar ze waren er wel. In de plasdras tegen de Krombeek werden nog een tweetal “kleine watersalamanders” opgevist

Ondanks de aanhoudende regen was het toch een mooi begin van de dag. Er werd ook aandacht geschonken aan invertebraten. Eric Stoffelen wist op een boeiende manier ons hierover meer bij te brengen.

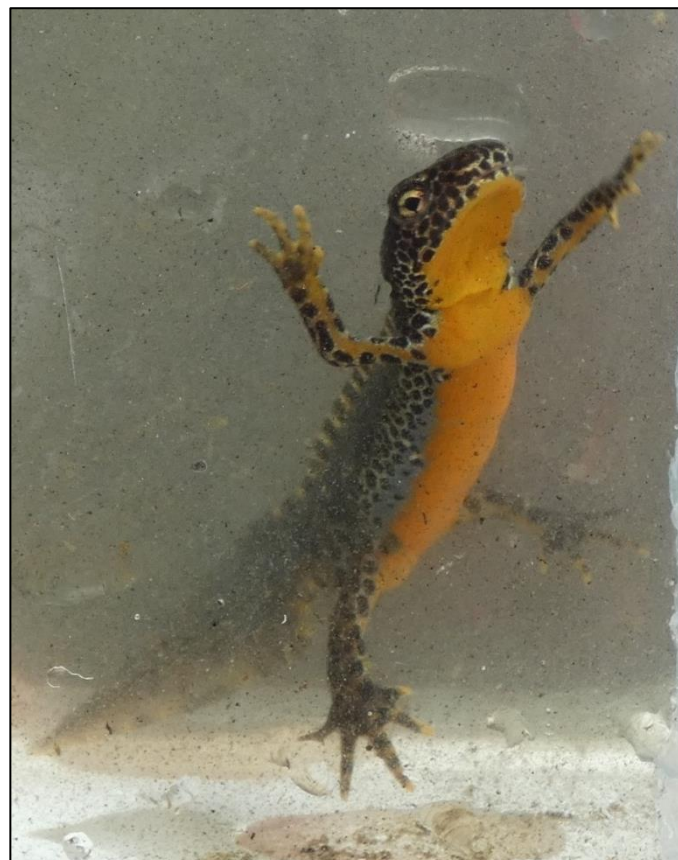

9

De ploeg van Orchis bracht ons dan naar de Craenenbemden. In deze prachtige omgeving van de vele marettakken, lagen twee poelen. Eentje ervan zou de voorbije jaren vrij vroeg drooggevallen zijn. Hier werden enkel een 4-tal kleine watersalamanders gevangen. Een koppeltje Canadese ganzen protesteerden en verraadde dat ze aan gezinsuitbreiding wilden doen. De eieren werden geschud.

In de tweede poel was het wel raak. Vrij veel "alpenwatersalamanders" en enkele "kleine watersalamanders" werden opgescheept. Deze poel zou langer zijn water houden. Misschien vandaar.

Spijtig genoeg werd, mede door het slechte weer, er niet voldoende tijd besteed aan het tellen van de gevangen exemplaren. Exacte cijfers zijn er om die reden niet.

Ondertussen was het enigszins droog geworden. Nog net voor de middag bracht een afvaardiging van Orchis ons naar Stevoorden, Hoefaert. Een oud vijvertje in het bosgebied was, om meer lichtval te bekomen, pas open gekapt. Het uitzicht alleen al, zegde voldoende. Hier was het zeker niet te doen. Maar toch ... wisten we twee "kleine salamanders" op te vissen en enkele andere waterorganismen.

Dichtbij was een zitbank terug te vinden en die kwam van pas om het nuttigen van de meegebrachte picknick. Bij nader inzicht bevond deze plaats zich vlak bij de samenvloeiing van de Roelerbeek en de Munsterbeek, de hotspot en het paaibed van de beekprik. Was dat bij aankomst even schrikken. De Roelerbeek was bovenstrooms de samenvloeiing volledig door een grote beverdam afgezet. Het water dat verder zijn weg gezocht had, kleurde "veenachtig" tot ver voorbij het paaibed. Met het schepnet werden zelfs geen beekprikken meer waargenomen. Verder onderzoek zal moeten uitmaken of deze vroegere hotspot van beekprikken nog levensvatbaar is.

Maar we moesten verder, helemaal richting Beverst, de Motte. Dit is een poel waar vroeger de aanwezigheid van "kamsalamander" werd vastgesteld. Jos Bijmens en Francine Theeuwissen van Orchis kwamen de ploeg versterken. Net zoals alle leden van de Vissenwerkgroep waren zij erg benieuwd of het prachtige "waterdraakje" er nog zat.

De poel oogde mooi. De oude, grote lisdodden losten hun zaadpluizen om zo voor nakomelingen te zorgen. De ondergedoken waterviolier was veelvuldig aanwezig en de bodem voelde, zonder

veel slib, “vast” aan. Allemaal positieve factoren. Tijdens het scheppen werden wij na een droge periode getrakteerd op een forse, langdurige, onvoorziene plensbui.

Nu, nat is nat. Als eerste werden een paar “alpenwatersalamanders” opgescheept. Op het laatste moment ... ja, ook drie exemplaren, twee vrouwtjes en een mannetje, “kamsalamander”. Spijtig genoeg was er tijdens de aanhoudende plensbui de mogelijkheid niet om meerdere foto’s te maken. Alle gevangen exemplaren werden in ter haast voorzichtig teruggezet om dan met rasse schreden een droog onderkomen te zoeken bij de auto’s.

11

Al bij al werden, ondanks het slechte weer, alle verwachtingen ingelost. De aanwezigheid van de verschillende soorten salamanders werd bij deze aangetoond. Wat volgens de Vissenwerkgroep wel opviel was dat er weinig of geen kikkers en/of kikkervisjes werden waargenomen. Bij geen enkele poel werden vissen vastgesteld. De toestand van sommige poelen was ook niet dat. Maar dat was al algemeen geweten. De bedoeling van dit onderzoek was mede dat min of meer in kaart te brengen om hieraan in de toekomst iets te doen.

Bij deze wil ik zeker nog al mijn mensen van de Vissenwerkgroep bedanken voor hun enthousiasme, maar tegelijkertijd ook het fantastische team van Orchis die ons vlekkeloos door de dag heen loodsten. In het bijzonder wil ik Guido Janssen nog bedanken voor de toch mooie foto's en dat ondanks het slechte weer. We mochten de dag afsluiten met een gezellige babbel en een drankje in C-mine Genk, met dank aan Orchis. Hieronder volgen nog enkele sfeerfoto's van de dag.

Voor de Vissenwerkgroep,
Jos Eykens

NAM – dinsdag 18/04 en woensdag 19/04/2023

De aanzet is weer gegeven. Na afspraken omtrent verplaatsingsvergoedingen zette de “vaste” medewerkers van de LIKONA-Vissenwerkgroep aan dit project, weer hun beste beentje voor. Dinsdagavond 18/04 plaatste Neel Gorssen, Henri Leynen en Wim Venhuizen de fuiken op de 4 aangeduide locaties, net zoals in 2022, met dank uiteraard. Je moet het toch maar telkens weer kunnen opbrengen.

Woensdagmorgen, 8.00u aan de kerk van Lozen, was het startpunt om de fuiken te gaan lichten. Fons Cox, Henri Leynen en Jos Eykens vertrokken van daar naar de eerste locatie Lozerheidebeek. De beverdam van vorig jaar was blijkbaar opgeruimd. Alleszins in de omgeving werden serieuze (kap)werken uitgevoerd.

We merkten onmiddellijk bij het lichten dat er leven in de fuiken was. Naast heel wat algen en materiaal van populieren, werden alles samen over de 4 fuiken 13 NAM uitgesorteerd - 8 mannetjes en 5 vrouwtjes. Van deze soort zijn mannetjes en vrouwtjes gemakkelijk te herkennen aan de grootte van de borstvinnen.

Buiten NAM zaten er in de fuiken weinig andere soorten, nog wel 1 bruine kikker. Nu, in zulke beekjes is dat te verwachten. Op deze locatie werd de datalogger niet meer teruggevonden. Vermoedelijk is deze onwetend geruimd met de werken die hier plaatsvonden.

Alle materiaal werd weer netjes ingeladen om ons dan te begeven, via onverharde veldwegen naar de tweede locatie, de Veldhouwersbeek. Op deze locatie werden 11 NAM's geregistreerd, waaronder 5 mannetjes en 6 vrouwtjes. Hier ook nog al wat andere visjes – zie verzamellijst en 1 waterschorpioen. Hier vonden wij de datalogger wel terug.

De Lechterrietbeek was de volgende locatie. Op de plaats waar de fuiken stonden, maakt de beek een flauwe bocht met dieper water aan de binnenkant en zeer ondiep water in de buitenbocht en een relatief harde stroming. In de fuiken zat er heel wat bruine smurrie. Hier zat er in de fuikjes 1 mannetje en 1 vrouwtje NAM samen met enkele, andere, kleine visjes. De volgende sessie gaan de fuiken aan de overzijde van de weg geplaatst worden. Daar staat ook nu nog de datalogger.

Als laatste locatie werd de Kreilerrietbeek in de buurt van het Smeethof aangepakt. Deze beek had in 2022 verschillende maanden droog gestaan. En toch weer ... 62 NAM's tussen 9 en 17cm, waarvan 28 vrouwtjes, maar ook verrassend verschillende salamanders (7 alpenwatersalamanders en 2 kleine watersalamanders) en geelgerande en andere watertorren. Eén van de fuiken was bovenaan kapot gebeten, vermoedelijk door een rat die ongelukkigerwijze in de fuik is komen vast te zitten

Op twee plaatsen wist de LIKONA-Vissenwerkgroep de dataloggers van INBO terug te vinden. We lieten ze staan waar ze stonden. De datalogger op de Kreilerrietbeek werd eerder al door INBO teruggevonden. Vind hierbij ook een overzicht van de vangsten in tabelvorm.

Datum: 19/04/2023	1. Lozerheidebeek				2. Veldhouwersbeek				3. Lechterrietbeek				4. Kreilerrietbeek				Totaal aantal	
Corodinatien	51 210 404		5 599 637		51 203 873		5 598 700		51 194 259		5 608 974		51 195 947		5 636 048			
fuiken geplaatst/gelicht	16.00u/8.15u				16.45u/9.00u				17.30u/10.00u				18.00u/11.00u					
Waterdiepte centraal punt	21cm				17cm				19cm				32cm					
Stroomsnelheid centraal p	15s/3m				14s/3m				10s/3m				stilstaan					
Weersomstandigheden	Goed/ droog/ temperatuur 10°C tot 12°C - schrale NO-wind - half bewolkt																	
Vangsten	fui 1	fui 2	fui 3	fui 4	fui 1	fui 2	fui 3	fui 4	fui 1	fui 2	fui 3	fui 4	fui 1	fui 2	fui 3	fui 4		
NAM	6♂ + 1♀	1♂ + 1♀	3♀	1♂	3♂ + 5♀	1♂	1♂	1♀			1♂ + 1♀		9♂ + 11♀	9♂ + 7♀	5♂ + 1♀	12♂ + 9♀	89	
Grote Modderkruiper																	0	
hybr. NAM - Modderkruiper																	0	
Bijvangst																	0	
10D-stekelbaars		1				1		1								1	4	
3D-stekelbaars		3			1	2	1	1		3	2					1	14	
Alver																	0	
Bermpje	2	2			20		3			4	3						34	
Bittervoorn																	0	
Blankvoorn																	0	
Blauwbandgrondel						2	1	1	1	1							6	
Hondsvis								1		1							2	
Kleine modderkruiper																	0	
Marm grondel																	0	
Pos																	0	
Rietvoorn																	0	
Riviergrondel					1	2		10									13	
Vetje						1											1	
Zonnebaars																	0	
Andere																		
Geelgerande Watertor														4	2			
Kleinere watertorren														5	3			
Alpenwatersalamander														1	3	3		
Kleine watersalamander													1		1			
waterscorpioen						1												
Bruine kikker	1																	
Bijkomende waterwaarden	pH 6,4 - 11,1°C - 730µS/cm				pH 6,7 - 10,7 °C - 570 µS/cm				pH 6,58 - 11,5°C - 673µS/cm				pH 6,94 - 13,5°C - 657µS/cm					
Monsternemers	Jos, Fons, Henri, Wim																	
Verplaatsingen	In totaal werden 89 NAM's gevangen. De meeste in de Kreilerrietbeek. Vermits deze erg lang drooggestaan heeft, kan men eventueel om maatregelen te treffen, best eens nagegaan via welke weg deze zijn water krijgt.																	
Jos Eykens	1x 142km																	
Henri Leynen	1x 56km																	
Fons Cox	1x 84km																	

Voor de LIKONA-Vissenwerkgroep, Jos Eykens

NAM – dinsdag 23/05 en woensdag 24/05/2023.

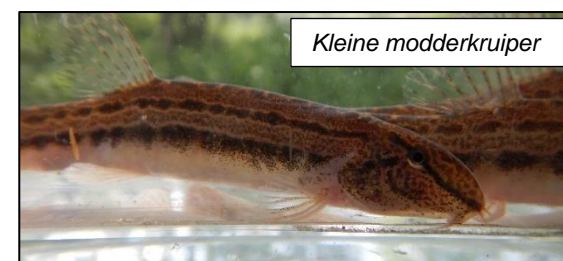
Voor de tweede keer dit jaar ging de LIKONA-Vissenwerkgroep op pad naar aanleiding van het in beeld brengen van de verspreiding van de Noord Aziatische Modderkruiper (NAM) op 4 locaties in de regio Loozen Bocholt. Dinsdag 23 mei zorgden Henri Leynen, Neel Gorssen, Wim Venhuizen en Fons Cox dat de fuiken op de afgesproken plaatsen werden uitgezet.

Woensdag 24 mei waren Jos Eykens, Fons Cox, Wim Venhuizen en Wouter Plessers, student PXL van de partij om de fuiken te lichten en dat volgens een vast protocol. Locatie 1, de Lozerheidebeek, leverde 30 NAM op waarvan de helft vrouwtjes en de andere helft mannetjes. Verder werden er nog enkele "bijvangsten" genoteerd. Er stond behoorlijk wat water in de beek.

Wim loodste ons gezwind naar de 2^e locatie, de Veldhoudersbeek. Het water was hier kraakhelder en de begroeiing in de beek begon zich mooi te manifesteren, vooral sterrekroos. In fuik 1 zat er nauwelijks vis. In de andere fuiken samen viel het dan weer mee met een mooie uitschieter van 3 kleine modderkruipers, heel wat kleine riviergrondeltjes (voortplanting) een paar geelgerande watertorren en 1 larve ervan + nog een waterschorpioen. In totaal kwamen 24 NAM's boven water, 9 vrouwtjes en 15 mannetjes.

Met de fuiken van monsterplaats 3, die ter hoogte van de datalogger werden uitgezet (200m stroomopwaarts de vorige plaats) werden 25 NAM's opgevist, 7 vrouwtjes en 18 mannetjes. Over het algemeen zaten er erg grote, dikke exemplaren tussen (17cm werd gemeten).

Dan op naar de Kreilerrietbeek ter hoogte van het Smeetshof. Waar bij de vorige watertjes er enige stroming was waar te nemen, stond het water van deze beek stil. De kleur was ook heel anders. Een bijzonder gegeven was dat deze beek vorige zomer een 3 à 4 maanden droog had gestaan. Bij het lichten waren wij al zeker dat we hier te maken hadden met grote aantallen NAM's. Daarom werden ze gewoon geteld zonder onderscheid te maken tussen vrouwtjes en mannetjes. De lengten varieerden tussen 6 en 17cm. In totaal werden in de 4 fuiken samen 494 NAM's gevangen. Ook zaten een 9-tal Alpenwatersalamanders in de fuiken, een 6-tal geelgerande watertorren, enkele kleine waterkevers en poelslakjes. Het was moeilijk te geloven dat deze beek vorige zomer heeft drooggestaan. Het is duidelijk dat ofwel er heel sterke migratie is ofwel dat de NAM's op natte, modderige plaatsen de droge periode overleefd hebben.

Met dank aan alle medewerkers aan deze tweedaagse.
Voor de LIKONA-Vissenwerkgroep, Jos Eykens

Datum: 24/05/2023	1. Lozerheidebeek				2. Veldhouwersbeek				3. Lechterrietbeek				4. Kreilerrietbeek				Totaal aantal	
Corodinatien	51 210 404		5 599 637		51 203 873		5 598 700		51 194 259		5 608 974		51 195 947		5 636 048			
fuiken geplaatst/gelicht	16.00u/8.15u				16.45u/9.00u				17.30u/10.00u				18.00u/11.00u					
Waterdiepte centraal punt	35cm				32cm				19cm				32cm					
Stroomsnelheid centraal punt	18s/3m				14s/3m				11s/3m				stilstaand					
Weersomstandigheden	Goed/ droog/ temperatuur 17°C - schrale O-wind - Zonnig/half bewolkt																	
Vangsten	fui 1	fui 2	fui 3	fui 4	fui 1	fui 2	fui 3	fui 4	fui 1	fui 2	fui 3	fui 4	fui 1	fui 2	fui 3	fui 4		
NAM	5♂ + 2♀	3♂ + 3♀	3♀ + 8♂	2♀ + 4♂		4♀ + 7♂	4♀ + 6♂	1♀ + 2♂	2♀ + 3♂	5♀ + 12♂		3♂	23	32	277	162	573	
Grote Modderkruiper																	0	
hybr. NAM - Modderkruiper																	0	
Bijvangst																		
10D-stekelbaars			1	1									1	5	1	17	26	
3D-stekelbaars	3	3	1	2	3	8	3	3			1	2					29	
Alver																	0	
Bermpje	10		22	2	1	1	4	3	1	4		3					51	
Bittervoorn																	0	
Blankvoorn																	0	
Blauwbandgrondel			1				2	2			1	1			1	1	9	
Hondvis			1														1	
Kleine modderkruiper							2	1									3	
Marm grondel																	0	
Pos																	0	
Rietvoorn																	0	
Riviergrondel	1			1	11	12	34	44									103	
Vetje																	0	
Zonnebaars																	0	
Andere																		
Geelgerande Watertor				2			1	1						4	2	1		
Kleinere watertorren																		
Alpenwatersalamander													5			4		
Larve weidebeekjuffer						1												
waterscorpioen						1												
Dikkopjes	1									3								
Bijkomende waterwaarden	pH 6,4 - 11,2°C - 514µS/cm				pH 7 - 13,1 °C - 625 µS/cm				pH 6,62 - 12,5°C - 425µS/cm				pH 7,19 - 14,1°C - 633µS/cm					
Monsternemers	Jos, Fons, Henri, Wim + Wouter (student PXL)																	
Verplaatsingen																		
Jos Eykens 1x 142km																		
Henri Leynen 1x 56km																		
Wim Venhuizen 2x 28km																		
Fons Cox 1x 84km																		

NAM – dinsdag 13 en woensdag 14/06/2023.

Dinsdagavond plaatsten Henri, Wim en Neel van de LIKONA-Vissenwerkgroep weer plichtsgetrouw de fuiken op de afgesproken plaatsen. De Kreilerrietbeek stond voor het grotendeel weer droog. Daarom werd gekozen om deze fuiken uit te zetten op de Kaulillerbeek ter hoogte van de Achelse Dijk – zie kaartje. Op woensdag waren Jos, Henri, Wim en Stan van de partij. De dagtemperatuur steeg al snel naar +25°C. Als eerste werd de Kaulillerbeek aangedaan. Deze oogde mooi. De resultaten waren ook heel anders dan dat we “gewoon” waren. 2x paling, 2x kolblei, 13x vetje en 1x rietvoorn lieten zich optekenen. *Hier geen NAM.*

Vandaar werd de verplaatsing naar het “gewone” monsterpunt 1, de Lozerheidebeek gemaakt. Bij aankomst viel de hogere waterstand op. Vermoedelijk is hier een stroomafwaarts opgetrokken beverdam daarvan de oorzaak. Er was nog nauwelijks stroming. In de fuikjes zaten in totaal 31 NAM met ongeveer een evenwicht tussen aantal vrouwtjes en mannetjes. Verder werden er nog een 6-tal vissoorten waargenomen, waaronder toch weer een mooie *kleine modderkruiper*.

Dan op naar de Veldhouwersbeek, monsterlocatie 2. Het beekje wordt gekenmerkt door de vele plantengroei in de beek. Het water was kraakhelder. Bij het lichten van de fuiken, viel het al op hoeveel vis(jes) er in de fuiken 2 en 4 zaten. Alles werden netjes, zoals het protocol voorschrijft, op de meetplank gesorteerd, geteld en opgetekend. De vele riviergrondeltjes (399) vielen op. Ook werden *7 eerstejaarsnoekjes* van ±10cm gevangen en dat voor de eerste keer in onze waarnemingen. Van waar moesten die komen? De *3 kleine modderkruipertjes* waren zeker ook wel de moeite waard. Ik zou het nog vergeten, in de fuikjes zaten ook nog 81 NAM's.

In de Lechterrietbeek stond nu nauwelijks nog water. De bodem kleurde roestig. De resultaten waren dan ook navenant met geen enkele NAM.

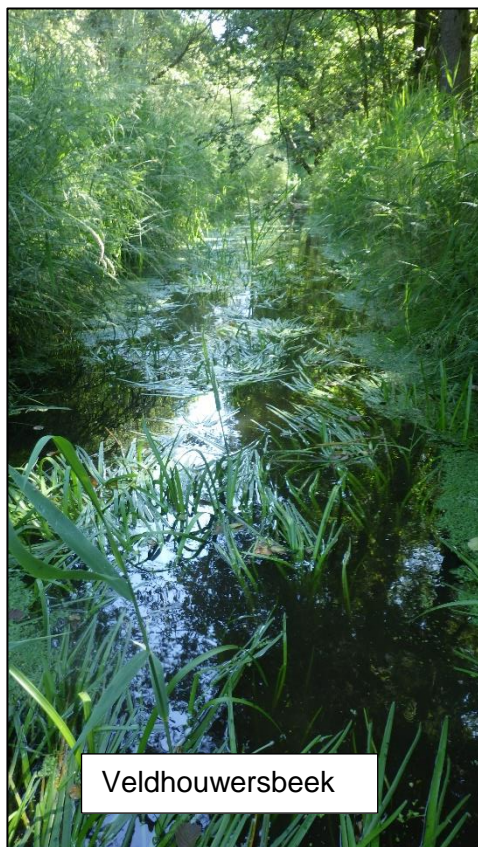
Dan toch naar de “droge” Kreilerrietbeek. Daar werden de fuikjes netjes uitgesteld om door de zon te kunnen drogen. We waren erg benieuwd of in de overgebleven plasjes nog NAM's achtergebleven zouden zijn. Met de eerste schep in een plasje aan de linkerkant van de weg, van nauwelijks 1m², wist Wim al een groot aantal NAM's op te scheppen. Aan de overzijde van de straat stond nog een strook met een beetje water. Daar werd nog eens geschept. Het vele organische materiaal (bladval en takken) maakten het werk extra zwaar. Dit leverde nog eens een 15 exemplaren NAM op. De teller stond aan het einde op 73.

Zoals afgesproken werden alle NAM's per locatie afgemaakt, verpakt en ter bewaring in de diepvries gestopt. Daar kunnen ze dan, voor verder onderzoek, door het INBO opgehaald worden.

Het was nog vrij vroeg in de namiddag. We waren erg benieuwd waar het water van de Kreilerrietbeek eigenlijk vandaan kwam. Daar hadden wij tot nu toe geen kijk op. Nol Goosens van de plaatselijke vereniging Natuurpunt passeerde daar toevallig. Hij zette ons min of meer in de goede richting – het kanaal Bocholt–Herentals. Onderweg aarzelde Henri niet om hier of daar aan te kloppen om de juiste persoon te vinden die ons de juiste informatie kon geven. En dat lukte. Een zekere mr. Theeuwis, Watermolenweg 1, zou een sleutel hebben van de aftap aan het kanaal. Toevallig stond de man net klaar om daar in de buurt een weide te gaan te hooien. Hij loodste ons perfect naar de plaats van aftap, waar we net daarvoor

hadden voor gestaan. Hi wist ons te vertellen dat hij de sleutel van de aftap niet meer in zijn bezit was. Die zou in handen zijn van de verantwoordelijke van de watteringen aldaar. De aftap zelf zou vroeger water moeten gegeven hebben aan de Weerterbeek om Weert te voorzien van voldoende water. Nu zou de aftap enkel nog dienen om via de Kreilerrietbeek water te geven aan de omliggende landbouw in de buurt. Op het ogenblik dat wij er waren, liet de aftap maar een minimum aan water door. Maar de grote vraag waarmee wij bleven zitten was: "Van waar kwam de NAM dan met zovelen vandaan als dit de aanvoer van de Kreilerrietbeek tot aan de Smeershofweg zou zijn?". Staat de Kreilerrietbeek dan nog in open verbinding, zoals aangegeven op het kaartje van Geopunt Vlaanderen, met de Lozerheidebeek en/of de Lossing? Dat zou nog gecontroleerd moeten worden.

Een vaststaand feit is dat de NAM zijn laatste toevluchtsoord zoekt in de laatste achtergebleven plasjes en/of modder en daar de ganse droge zomer overleeft. Die plasjes zijn door de grote hoeveelheid aanwezig organisch materiaal en de dichte wilgengroei, niet te bemonsteren, laat staan daar de NAM te kunnen wegvangen.

Datum: 14 juni 2023	1. Lozerheidebeek				2. Veldhouwersbeek				3. Lechterrietbeek				4. Kreilerrietbeek				Totaal aantal
Corodinatn	51 210 404		5 599 637		51 203 873		5 598 700		51 194 259		5 608 974		51 195 947		5 636 048		
fuiken geplaatst/gelicht	18.00u/9.00u				18.45u/10.00u				19.30u/11.00u				20.00u/11.00u				
Waterdiepte centraal punt	41cm				37cm				7cm				cm				
Stroomsnelheid centraal pu	stilstaand				niet gemeten door plantengroei				Niet gemeten - roestige bodem				uitgedroogd - plasje met schepnet				
Weersomstandigheden	Goed/ droog/ temperatuur 25°C - schrale O-wind - helder																
Vangsten	fuik 1	fuik2	fuik 3	fuik 4	fuik 1	fuik2	fuik 3	fuik 4	fuik 1	fuik2	fuik 3	fuik 4	fuik 1	fuik2	fuik 3	fuik 4	
NAM	4	3	20	4	6	34	6	35	0	0	0	0	73 NAM				185
Grote Modderkruiper																	0
hybr. NAM - Modderkruiper																	0
																	0
Bijvangstn																	
10D-stekelbaars		2		4	4	2	14	2		5		4					37
3D-stekelbaars	12	9	8	12	4	4	2	51				8					110
Alver																	0
Bermpje	3	12	13	6	7	4	12	8		5		1					71
Bittervoorn																	0
Blankvoorn																	0
Blauwbandgrondel					1			1									2
Hondsvis		1					1										2
Kleine modderkruiper	1						3										4
Marmrgrondel																	0
Pos																	0
Rietvoorn																	0
Riviergrondel	3	4	6	2	27	127	16	226		3		16					430
Snoek						3		4	1	1		1					0
Vetje																	0
Zonnebaars																	0
Andere																	
Geelgerande Watertor							x				x				x		
Kleinere watertorren		x					x				x				x		
Libellen- = jufferlarven							x								x		
Poelslakken + posthoorn-waterschorpioen							x				x				x		
Dikkopjes		x					x				x				x		
Bijkomende waterwaarden	pH 6,8 - 15,2°C - 485µS/cm				pH 7,1 - 18,7 °C - 450 µS/cm				pH 6,50 - 15,2°C - 580µS/cm				Veel invertebraten, dikkopjes, 10D-broed				
Monsternemers	Jos, Henri, Wim en Stan Rymen																

- Nagenoeg uitgedroogde bedding
- plasje links van de weg met schepnet bemonsterd - 58 NAM en heel veel invertebraten, dikkopjes en broed van 10D-stekelbaarsjes.
- rechts van de weg, beetje water met eendenkroos. Heel veel orga-nische materiaal door bladval en takken - moeilijk te scheppen - nog een aantal NAM (15).
- daarna op zoek gegaan vanwaar deze beek haar voeding (water) krijgt (zie verslag).
- deze set fuiken in de Kaulillerbeek geplaatst - Achelse dijk.

Verplaatsingen	Kaulillerbeek - Achelse Dijk			3D-stekelsbaars	Paling	Vetje	Kolblei	Rietvoorn
Jos Eykens 1x 142km	pH	7,16		Fuik 1	10	1x 38cm		
Wim Venhuizen 2x 28km	Geleidb.	686µS/cm		Fuik 2	10	1x 36cm		
Henri Leynen 1x 56km	Temp.	17,2°C		Fuik 3	17	12x	1x 14cm	1x 9cm
Neel Gorssen 1 x 18km	Diepte	35cm		Fuik 4	13	1x	1x 14cm	

Voor de LIKONA-Vissenwerkgroep,
Jos Eykens

NAM – dinsdag 25 en woensdag 26/07/2023.

Net zoals de vorige keren werden dinsdagavond de fuiken op de vaste locaties uitgezet. Fons, Henri, Wim en Neel waren de mensen met dienst en deden dat weer plichtsgetrouw. Omdat de Kreilerrietbeek aan het Smeethof nog steeds droog stond, kozen zij om de fuiken nog eens uit te zetten op de Hamonterbeek, Lozerweg richting Hamont-Achel. Op woensdag waren Jos, Fons, Henri, Wim en Dirk Eerdeken van de partij.

Woensdagmorgen werden de fuiken in omgekeerde volgorde gelicht. De resultaten vind je terug in bijgevoegde tabel. De regendagen van de laatste tijd zorgde voor een hogere waterstand in de beek. Of dat nu een voor- of nadeel was, laat ik in het midden. Praktisch op alle beken was er beveractiviteit te bespeuren waardoor en nog nauwelijks stroming vast te stellen was. Eén van de fuiken in de Hamonterbeek was zelfs behoorlijk door de bever stuk gebeten. Voor het overige werd op deze locatie, net zoals de vorige keer, geen NAM waargenomen. We werden wel getraceerd op een 5-tal kleine modderkruipers, wat toch ook een mooie waarneming was.

Locatie 1, de Lozerheidebeek, leverde 6 NAM op samen met nog een aantal riviergrondeltjes, berrmpjes en stekelbaarsjes. Het hondsvijsje was ook van de partij samen met 1 kleine modderkruiper. Ter info: de vaste parameters pH, watertemperatuur en geleidbaarheid werden op geen enkele locatie gemeten.

Ongeveer hetzelfde beeld in de Veldhouwersbeek. Hier is wel serieuze “onderbegroeiing” waar te nemen. Hier werden 17 NAM genoteerd samen met een groot aantal blauwbandgrondels en kleine riviergrondels. Hondsvijsjes en stekelbaarsjes waren ook van de partij. Wel opvallend ook relatief veel invertebraten.

In de fuiken van de Lecherrietbeek slechts 1 NAM, maar wel opvallend 3 éénjarige snoekjes. Vanwaar zouden die komen? Deze beek wordt verder gekenmerkt door vrij ondiep, roestbruin water. Wij zijn ook van mening dat de beek regelmatig geruimd wordt. De fuiken werden netjes zongedroogd en dan opgeborgen in de schuur van het Smeethof. De zakjes met NAM werden bijgezet in de diepvriezer. De bedoeling is dat ze door INBO op regelmatige basis voor onderzoek worden opgehaald. Ter hoogte van de Kreilerrietbeek konden de LIKONA vrijwilligers nog genieten van prachtige waarnemingen zoals bijv. de boomkikker en de vele vlindertjes. Mooi toch.

Datum: 26/07/2003	1. Lozerheidebeek				2. Veldhouwersbeek				3. Lechterrietbeek				Hamonterbeek				Totaal aantal
Corodinate	51 210 404		5 599 637		51 203 873		5 598 700		51 194 259		5 608 974		51 131 626		5 331 450		
fuiken geplaatst/gelicht	16.00u/8.15u				16.45u/9.00u				17.30u/10.00u				18.00u/11.00u				
Waterdiepte centraal punt	55cm				60cm				10cm				50cm				
Stroomsnelheid centraal punt	zeer langzaam stromend - /3m				Nagenoeg Stilstaand water - /3m				15s/3m				stilstaand				
Weersomstandigheden	droog/ temperatuur 17/20°C - schrale O-wind - bewolkt																
Vangsten	fuik 1	fuik2	fuik 3	fuik 4	fuik 1	fuik2	fuik 3	fuik 4	fuik 1	fuik2	fuik 3	fuik 4	fuik 1	fuik2	fuik 3	fuik 4	
NAM	2	1		3	7		6	4	1								24
Grote Modderkruiper																	0
hybr. NAM - Modderkruiper																	0
																	0
Bijvangst																	
10D-stekelbaars	6	6	1	10			8	4	2	1	4	4	1				47
3D-stekelbaars	5	27	16	9				2					5				64
Alver																	0
Baars															1		
Bermpje	5		5	1			1	1									13
Bittervoorn																	0
Blankvoorn																	0
Blauwbandgrondel					10		63	15			1	1					90
Hondsvi	1		1	1	3		9	2			1						18
Kleine modderkruiper			1					2					1	3			7
Marm grondel													1				1
Pos																	0
Rietvoorn																	0
Riviergrondel	3	1	8	3	4			32	1		5	3					60
Vetje													5				5
Snoek												3					3
Andere																	
Geelgerande Watertor					1				1		2	1					
Kleinere watertorren		2			3	4	5	1									
Posthoornslakken					3	3	11										
Bootsmannetjes					X	X	X	X	X								
waterscorpioen																	
Vlokreeftjes					X	X	X	X									
Bijkomende waterwaarden	pH - °C - µS/cm				pH - °C - µS/cm				pH - °C - µS/cm				pH - °C - µS/cm				
Monsternemers	Jos, Henri, Fons, Wim, Neel en Dirk																
Verplaatsingen																	
Jos Eykens 1x 142km																	
Henri Leynen 1x 56km																	
Wim Venhuizen 2x 28km																	
Fons Cox 1x 84km																	

Voor de LIKONA-Vissenwerkgroep, Jos Eykens

NAM – dinsdag 22 en woensdag 23 augustus 2023.

Dinsdag in de late voormiddag werden door de leden van de LIKONA-Vissenwerkgroep de fuiken weer op de verschillende locaties uitgezet. Er werd verondersteld dat de Kreilerrietbeek ter hoogte van het Smeetshof nog steeds droog stond. Daarom werd geopteerd om een set fuiken in de Kaulilerbeek uit te zetten. Dat is in 2022 ook al eens gebeurd. Om de beverschade aan één van de fuiken te omzeilen, werd deze tussenin afgebonden, zodat ze alsnog geplaatst kon worden.

Aangekomen aan de Lozerheidebeek (loc. 1) zat een reiger boven op een fuik te pikken naar de gevangen visjes, met als gevolg een groot gat in de fuik. Alsnog werden toch nog 10 NAM's samen met 6x 3D-stekelbaarjes, enkele hondsvijjes, 1 blauwbandgrondeltje en 2 kleine riviergrondeltjes uit de fuikjes gehaald. De beek was pas geruimd en de stroomafwaarts gelegen beverdam vermoedelijk verwijderd. Daardoor stond het waterpeil veel lager dan normaal.

De Veldhoutersbeek oogde nog steeds hetzelfde met veel plantengroei en meterhoge begroeiing van ruigteplanten op de oever. 1 NAM, 2 3D- en 10D-stekelbaarjes, 17 blauwbandgrondeltjes, 2 hondsvijje en 8 riviergrondeltjes waren het resultaat van de vier fuikjes. Enkele invertebraten waren ook van de partij. Door de plantengroei was er weinig stroming.

De Lechterrietbeek (loc. 3) stond, zoals gewoonlijk, erg laag en het water en bodem kleurden roestbruin. De vangsten waren dan ook navenant met enkel een 4-tal stekelbaarsjes, een blankvoortje en hondsvijje. Daarmee moesten wij het mee doen. De fuiken, voordat ze opgeborgen werden, werden nog zongedroogd aan het Smeetshof. Toen pas werd opgemerkt dat er na enkele maanden terug water in de Rechterrietbeek stond.

24

NAM – dinsdag 20 en woensdag 21 september 2023.

Ook nu weer werd door Henri en zijn team de fuiken op dinsdagavond uitgezet. Woensdag werden ze dan gelicht. Omdat er 2 sets fuiken serieuze schade hadden opgelopen, werden op locatie 3 in de Lechterrietbeek geen fuiken uitgezet. Op de eerste 2 locaties werden geen noemenswaardige vangsten geregistreerd en zeker geen NAM's. In de Kreilerrietbeek werden wel weer fuiken uitgezet. Je zou dan toch verwachten, na weer een paar maanden van droogstand, dat er nauwelijks iets te vangen zou zijn. Was dat even een verkeerde inschatting. 33 NAM's, enkele stekelbaarsjes, vrij veel blauwbandgrondeltjes en hondsvijjes samen met wat posthoornslakken en kleinere waterkevers konden genoteerd worden. Het was vrij duidelijk dat de NAM's van de overgebleven plasjes tussen het wilgenopschot gebruik maken om te overleven. Maar van waar komen dan de hondsvijjes en blauwbandgrondeltjes? Alle resultaten vind je terug in de tabellen van dit rapportje.

Er is iets misgegaan met het fotomateriaal, vandaar maar één foto's bij deze reportage. Sorry daarvoor.

Datum: 23/08/2003	1. Lozerheidebeek				2. Veldhouwersbeek				3. Lechterrietbeek				Kaulillerbeek				Totaal aantal
Corodinate	51 210 404		5 599 637		51 203 873		5 598 700		51 194 259		5 608 974		51 12 24,62		5 33 6,58		
fuiken geplaatst/gelicht	16.00u/8.15u				16.45u/9.00u				17.30u/10.00u				18.00u/11.00u				
Waterdiepte centraal punt	21cm				25cm				13cm				45cm				
Stroomsnelheid centraal pu	12s/3m				Nagenoeg Stilstaand water - /3m				11s/3m				25s/3m				
Weersomstandigheden	droog/ temperatuur 20°/24°C - zon afgew. Met wolken																
Vangsten	fuik 1	fuik2	fuik 3	fuik 4	fuik 1	fuik2	fuik 3	fuik 4	fuik 1	fuik2	fuik 3	fuik 4	fuik 1	fuik2	fuik 3	fuik 4	
NAM	2	1	3	4		1											24
Grote Modderkruiper																	0
hybr. NAM - Modderkruiper																	0
Bijvangst	Beek geruimd - schade aan fuis (reiger)				zeer sterke begroeiing waterplanten												
10D-stekelbaars					1			1	1								3
3D-stekelbaars	1			5	1		1		3		1		2	29	25	13	81
Alver																	0
Baars																	0
Bermpje																	0
Bittervoorn																	0
Blankvoorn									1								1
Blaauwbandgrondel			1			13	1	3									18
Hondsvis		1	2	5		2						1	9	1	6		27
Kleine modderkruiper																	0
Marmelgrondel																	0
Pos																	0
Rietvoorn																	0
Riviergrondel				2	2	1	2	3									10
Vetje																	0
Snoek																	0
Andere																	
Geelgerande Watertor							X							X			
Kleinere watertorren																	
Posthoorn-/poelslakken					X	X	X	X							X		
Bootsmannetjes			X														
libellenlarven					X												
Vlokreeftjes																	
Bijkomende waterwaarden	pH - °C - µS/cm				pH - °C - µS/cm				pH - °C - µS/cm				pH - °C - µS/cm				
Monsternemers	Jos, Henri, Fons, Wim, Dirk				Geen waterwaarden gemeten												
Verplaatsingen																	
Jos Eykens 1x 142km																	
Henri Leynen 1x 56km																	
Wim Venhuizen 2x 28km																	
Fons Cox 1x 84km																	

Datum: 20/09/2003	1. Lozerheidebeek				2. Veldhouwersbeek				3. Lechterrietbeek				Kreilerrietbeek				Totaal aantal			
Coördinaten	51 210 404		5 599 637		51 203 873		5 598 700		51 194 259		5 608 974		51 195 947		5 636 048					
fuiken geplaatst/gelicht	16.00u/8.15u				16.45u/9.00u				17.30u/10.00u				18.00u/11.00u							
Waterdiepte centraal punt	12cm				60cm				10cm				50cm							
Stroomsnelheid centraal pu	13s/3m				Nagenoeg Stilstaand water - /3m				Niet geplaatst - schade fuiken				stilstaand							
Weersomstandigheden	droog/ temperatuur 20°/25°C - afw. Zon en wolken																			
Vangsten	fuik 1	fuik2	fuik 3	fuik 4	fuik 1	fuik2	fuik 3	fuik 4	fuik 1	fuik2	fuik 3	fuik 4	fuik 1	fuik2	fuik 3	fuik 4				
NAM					1								11	16	5	1	24			
Grote Modderkruiper																	0			
hybr. NAM - Modderkruiper																	0			
																	0			
Bijvangst	set fuiken onbruikbaar																			
10D-stekelbaars		3		6	2		3	1						5	1	2	23			
3D-stekelbaars	3	23	13	38									2	2			81			
Alver																	0			
Baars																	0			
Bermpje																	0			
Bittervoorn								1									1			
Blankvoorn																	0			
Blauwbandgrondel			2		1	10	3	1					14	37	14	18	100			
Hondsvi		3	3										4	17	7	3	37			
Kleine modderkruiper																	0			
Marm grondel																	0			
Pos																	0			
Rietvoorn																	0			
Riviergrondel					15	13	69	11									108			
Vetje																	0			
Snoek																	0			
Andere																				
Geelgerande Watertor																				
Kleinere watertorren														X	X					
Posthoorn-/poelslakken					X	X							X		X					
Bootsmannetjes						X														
waterscorpioen								X												
Groene kikker						1														
Bijkomende waterwaarden	pH	-	°C	-	µS/cm	pH	-	°C	-	µS/cm	pH	-	°C	-	µS/cm	pH	-	°C	-	µS/cm
Monsternemers	Jos, Henri, Fons, Wim, Neel en Dirk				geen bijkomende waterwaarden gemeten															
Verplaatsingen																				
Jos Eykens	1x 142km																			
Henri Leynen	1x 56km																			
Wim Venhuizen	2x 28km																			

Abeek – 3 juni 2023.

Op uitnodiging van de plaatselijke natuurvereniging en tevens beheerders van de Abeekvallei zakten de medewerkers van de LIKONA-Vissenwerkgroep af naar de Hoogmolen, beginpunt van een boeiende dag. Zoals altijd werden wij met het nodige enthousiasme door Freddy, Jaak, Eugène en Paul ontvangen.

Wat zou het deze keer worden? Henri, Neel, Stan, Jos, Roel, Wim en Fons voor de LIKONA-Vissenwerkgroep hadden dezelfde trajecten vooropgesteld als alle keren ervoor. De laatste keer was ongeveer een 5-tal jaren geleden.

De start van het traject (100m) op de Abeek begon 50m stroomafwaarts de samenvloeiing Abeek – Vellerloop. Wat opviel was dat de Hoogmolen niet meer in “dienst” was. Er stroomde ook geen water meer over de stuw of langs het rad. De oorzaak lag hogerop. Een bever(familie) heeft daar de Abeek volledig afgedamd, waardoor het water van de Abeek via de Vellerloop zijn weg verder zet.

De beekloop door overwegend bosgebied en met een flauwe bocht kenmerkt zich hier door steile oevers (1m), zonder enige (vis)schuilplaatsen, geen waterplanten en met weinig variatie in waterdiepte. Er was iets voor de molen slechts één diepere zone. Vind hierbij de opsomming van de soorten: snoek, riviergrondel, berrmpje, zonnebaars, kopvoorn, serpeling, baars, hondsvij, 3D-stekelbaars, blauwbandgrondel en beekprik in relatief zeer kleine aantallen (zie details in veldrapport). De pH en geleidbaarheid waren door het ganse traject van vandaag vrij normaal.

De Vellerloop, bypass over de Hoogmolen, stond nu in voor de gehele afvoer van het bovenstroomse water. Het relatief ondiepe water (tot 30cm) met verstevigde oevers en veel steenpuin herbergde een 7-tal vissoorten met een hoge score van berrmpje 138. Dat is niet vreemd aan stenige bodem. Verder werden riviergrondel, hondsvij, blauwbandgrondel, 3D-stekelbaars, serpeling en kopvoorn in kleine aantallen opgetekend en dat over een traject van 100m. Opvallend geen beekprikken hier. De vorige keer ook maar ééntje.

De Abeek ter hoogte van de instroom van de Gielisbeek. – traject 75m leverde 36 beekprikken, 1 serpeling, 1 kopvoorn, 14 riviergrondels, 40 berrmpjes en 2 3D-stekelbaarsjes op. Alle jaarklassen van de beekprikken, afgeleid van de lengte, waren aanwezig. Dat is zeer bemoedigend.

De Gielisbeek is zowat de “hotspot” van beekprik in de Abeekvallei. Om deze biotoop niet te fel te verstoren, werden enkele korte stukjes (max. 10m) zowel in de benedenloop als hogerop bemonsterd, op zoek naar beekprik. En ... jawel, ze waren in alle jaarklassen aanwezig.

Aan de Berenheidemolen werd er tijdens de lunch even verpoosd. Daarna gingen de medewerkers er weer volle bak tegen aan. Hier maar liefst 13 vissoorten, berrmpje, riviergrondel, hondsviis, rietvoorn, serpeling, blankvoorn, giebel, blauwbandgrondel, kopvoorn, vetje, zonnebaars en 3D-stekelbaars, ook allen in relatief kleine aantallen.

De 50m stroomafwaarts de Dorpermolen, molen zonder woelkom, in Meeuwen leverden dan weer een massa 3D-stekelbaarjes (490) op samen met kleine blankvoorn (60), zonnebaars, berrmpje, vetje en hondsviis. De laatste 4 soorten slechts met één exemplaar.

Stroomafwaarts de instroom van de Bullenbeek leverde 33 beekprikken van alle jaarklassen op, 20 berrmpjes en nog eens 40 3D-stekelbaarsjes. De Bullenbeek zelf geeft, op gebied van vis en/of beekprik, nog steeds niets. Wat is er aan de hand met deze nochtans “beekprik ogende” beek?

De Abeek ter hoogte van de Pastorijbeemden (50m) brachten buiten 38 berrmpjes nauwelijks nog iets op. T.o.v. vorige keren stond het water tot meer dan kniehoogte met een slechte doorzichtigheid. Stroomafwaarts deze zone heeft blijkbaar ook een bever zijn best gedaan om het water op te stuwen, vandaar.

Uit de resultaten van de dag kan besloten worden dat er een gezonde beekprikpopulatie zich kan in standhouden in de vallei. Alle jaarklassen zijn vertegenwoordigd. Uit ervaring weten wij dat door intensiever te vissen (minstens 3x over hetzelfde traject) er veel meer beekprikken zouden boven komen. De LIKONA-Vissenwerkgroep doet dat bewust niet, om de populatie en de biotoop niet verder onder druk te zetten. De overige vispopulaties verschillen kwa soorten en aantallen niet zoveel met de resultaten van de vorige keren.

Aan te bevelen is zeker dat de beveractiviteit in het gebied van kortbij moet opgevolgd worden. Van het ogenblik dat bepaalde beekprikkenbiotopen, zowel in de Abeek zelf als de gekende beekprikken beekjes, dreigen ingenomen te worden door beveractiviteit, moet om de instandhouding van de beekprikken te verzekeren, zonder treuzelen snel en secuur ingegrepen worden, ook al heeft de bever een beschermde status.

Noot: de tweede visdag Abeek viel in het water door een storing van het elektro-apparaat. Van het ogenblik dat dat terug opgelost is, wordt er opnieuw een datum geprikt om de overige locaties van weleer te bemonsteren.

Voor de LIKONA-Vissenwerkgroep,
Jos Eykens

Abeek 2023.

De Abeek staat voor de LIKONA-Vissenwerkgroep altijd vooraan op het verlanglijstje. Gewoonlijk krijgen wij om de vijf jaar een uitnodiging van de natuurvereniging Abeek om nog eens naar Meeuwen en omgeving af te zakken. En daar gaan wij uiteraard graag op in.

Om alle “vaste punten” van de Abeek af te werken, werden 2 “monsterdagen” vooropgesteld. Op 3 juni werden de vrijwilligers van de Vissenwerkgroep een eerste keer door het ontvangstcomité van de plaatselijke Natuurpuntvereniging, beheerders van de Abeelvallei, hartelijk ontvangen aan de Dorpermolen. Zij zorgen steeds voor een uitstekende begeleiding en ondersteuning vanaf de oever. Na de nodige formaliteiten bega-

ven wij ons met de Bretschneider op de rug en de nodige extra uitrusting en vrijwilligers, goedgeleumd het water in. Wat opviel was dat de molen nagenoeg geen water meer voerde. Dit zou het werk zijn van een bever stroomopwaarts de molen. De Vellerloop, de oude loop van de Abeek, kreeg nu al het water.

De vangsten zijn altijd momentopnames en afhankelijk van verschillende, veranderlijke invloedsfactoren. En ze zijn wat ze zijn. Zo werden die dag de trajecten ter hoogte van de Hoogmolen, de Vellerloop, de Abeek/Gielisbeek, de Gielisbeek zelf, de Berenheidemolen, de Abeek/Bullenbeek en de Bullenbeek onder handen genomen. Het cijfermateriaal vind je terug in de vergelijkende tabel en de tabel met alle gegevens 2023.

8 juli werd de Vissenwerkgroep een tweede keer verwacht en dit maal aan de Binkermolen. Buiten de vaste medewerkers waren er ook heel wat toeschouwers paraat. En dat is altijd een extra stimulans om het goed te doen. Voor de eerste keer werd ter plaatse de monding van de Waterlossing, een onogelijk zijbeekje van de Abeek, meegenomen in de bemonstering. Verrassend genoeg werd hier beekprik gevangen. Beekprik is min of meer toch altijd de rode draad in het verhaal

van de Abeek. Ook in de Abeek zelf werden 2 beekprikken opgevisst. Net toen, volgens de Vissenwerkgroep het interessante stuk er zat aan te komen, viel het elektroapparaat in panne. En het was nog betrekkelijk vroeg in de voormiddag. Er is nog geprobeerd het apparaat te “reanimeren” maar het mocht niet baten.

Da panne van het elektroapparaat bepaalde vanaf toen ook de verdere bemonsteringen van de LIKONA-Vissenwerkgroep. Met al zijn technische kennis, wist Jos het apparaat na verloop van

tijd terug leven in te blazen. En waar konden wij het beter uittesten dan in de Abeek zelf, als wij toch in de buurt waren voor het project Noord-Aziatische-Modderkruiper in Lozen, Bocholt.

Op 26 juli stapten wij een eerste keer af aan de Hamonterweg te Bocholt. Daar werd met succes stroomafwaarts en –opwaarts een stuk Abeek afgevist. Eigenlijk is hier de Abeek een schoolvoorbeeld van hoe een beek er zou moeten uitzien. Verschillende stromingspatronen, dieptes, substraten en biotopen brachten leven in de brouwerij met voorop onze “klassieke” vissoorten, zoals blank- en kopvoorn, die hier thuishoren. Geloof het of niet, stroomopwaarts de Hamonterweg werden een 9-tal beekprikken uit hun biotoop opgevist. Toch ontmoedigend dat ook hier beekprik zit.

Eind augustus nam de Vissenwerkgroep, voor de zekerheid van het apparaat, nog een tweetal trajecten op de Abeek voor haar rekening. Ditmaal tussen de Bocholterkiezel en de Binkermolen. De bemonstering aan de vroegere Kluismolen leverde, buiten nog een aantal soorten van ondiep water, ook nog eens 9 beekprikken op.

Belofte maakt schuld. Het apparaat leek ons “pannebestendig” om de laatst vooropgestelde trajecten op de Abeek nog af te werken. Afspraken werden gemaakt. Zo belandde de vissenwerkgroep met een beperkte bezetting op 20 september aan de Binkermolen. Het traject stroomafwaarts de molen werd onder handen genomen. De verwachtingen werden niet echt ingelost en de vangsten bleven ondermaats. Uiteindelijk loodste Paul ons nog naar het knuppelpad ter hoogte van de Waterstraat met de aftakking van de Losbeek. Voor ons moeilijk in te schatten hoe de waterhuishouding daar voorheen was. En het is zeker geen uitgesproken biotoop voor vissenleven en dat werd na de bemonstering ook bewaarheid.

31

Zoals altijd was ons bezoek aan de Abeek weer meer dan de moeite waard met een fantastische ploeg van Natuurpuntafdeling Abeek en fantastische vrijwilligers van de LIKONA-Vissenwerkgroep. De rode draad van het geheel was uiteraard weer beekprik. Om de aanwezigheid daarvan te bevestigen, werden geen speciale en/of andere methodes gehanteerd en werden de bemonsteringen, net zoals de vorige edities, op dezelfde manier uitgevoerd. De bever is nooit ver uit de buurt, maar heeft op dit ogenblik geen invloed op de beekprikpopulatie. In sommige regio's is dat wel anders. Wel moet de bever in dit gebied van kortbij opgevolgd worden. Hopelijk wordt er krachtdadig opgetreden wanneer beveractiviteit schade aan de populatie zou aanbrengen.

Abeek	Traject in m	Baars	Beekprik	Berm	Beekforel	Blankvoorn	Blauwbandgrondel	Giebel	Goudvis	Hondsvis	Kolblei	Kopvoorn	Kwabaal	Paling	Rietvoorn	Riviergrondel	Schubkarper	Serpeling	Snoek	Stekelbaars 10D	Stekelbaars 3D	Zonnebaars		
		Losbeek - Waterstraat	2010			30						2			1			11					1	2
	2018	25		56			4														3	3		
	2023		2	37						2						6							1	
Hoogmolen	2010		2	9	1			3		2		28	5	3		1		30				2		
	2018	50	1	70				1	1						2	50		11				21		
	2023	100	2	1	21		1			4		1				10		7	1			8	4	
Vellerloop - Hoogmolen	2010		4	38	38					1		17	2					56				1	3	
	2018	100		1	84		5			2		3				43		19				25		
	2023	100			138		1			5		5				19		1	1			2	4	
Op - en afwaarts Gielisbeek	2010			12	8								4						17					
	2018	100	1	10								7				7		68	1	1				
	2023	75		36	40							1				14		1				2		
Gielisbeek - monding	2010			72	22								4											
	2018	50		22	33		1									1								
	2023			27	13					1														
Berenheidemolen	2010			7	1						2	2	2	1	1	2		111						
	2018	100		28	3	1										4	3	151					11	
	2023	50		38	13	1	1			3		2			3	5		23				2	1	
Dorpermolen	2018	50		38						3													23	
	2023	50		1		60				1													490	1

Vergelijkende tabel monsterplaatsen Abeek

	Hoogmolen	Vellerloop - Hoogmolen	Samenvloeiing voor Gielisbeek	Gielisbeek	Berenheidemolen	Stroomopwaarts Dorpermolen	Stroomopwaarts Bullenbeek	Waterlossing - Binkermolen	Binkermolen - stroomopwaarts	Binkermolen - stroomopwaarts (2)	Waterstraat - Losbeek	Bocholterkiezel - stroomafw.	Bocholterkiezel - stroomopw.	Landbouwverf - brug	Kluismolen - Schoolstr.	Hamontenweg - stroomafw.	Hamontenweg - stroomopw.
Traject in m.	100	100	75		50	50	50	20	100	100	50	25	75	50	100	50	150
3D-stekelbaars	8	2	2		2	490	40				1				3		
Baars	2							10	14	2	3	3	3	3	2	28	14
Beekprik	1		36	27			33	7	2						9		9
Bermpje	21	138	40	13	38	1	20	9	7	27	37	30	2	1	43	24	50
Blankvoorn					13	60				7	43		25	51	12	100	110
Blauwbandgrondel	1	1			1								5	3	1	3	
Giebel					1										1		
Goudvis													2				
Hondsvis	4	5		1	3	1					2						
Kopvoorn	1	5	1		2				1			18	21	24		48	22
Paling												2	10	1			5
Regenboogforel										1							
Rietvoorn					3												
Riviergrondel	10	19	14		5			1	36	34	6	26	50	24	114	192	12
Schubkarper															1		
Serpeling	7	1	1		23				2	2			1				
Snoek	1																3
Speigeltkarper					3	1									1		
Vetje																	
Zonnebaars	4				1	1							3				

Resultaten alle monsterpunten Abeek 2023

Bollissenbeek – 24 juni 2023.

Het kruispunt Schansdijk, Hoksemstraat, Kenensdijk was de plaats van afspraak en dat om 9.00u. Wim en Tobias Venhuizen, Henri Leynen, Jos Eykens, Roel Evens (vm), Stan Rymen en Fons Cox waren van de partij. Ook waren er twee toeschouwers bij die de manier van bemonsteren even van korterbij wilden bekijken? Van daar vertrokken wij naar de eerste monsterplaats, de instroom in de Dommel.

Henri had de dagen vooraf de verschillende monsterplaatsen met de bosmaaier toegankelijker gemaakt. Anders zou het zeer moeilijk geweest zijn. Dus van harte bedankt Henri. In deze omgeving vielen de kaarsrechte, lange, gezonde zwarte elzen op. Blijkbaar is deze plaats daarvoor gekend.

Aan de oevers van de Dommel kon je zien dat de dagen vooraf hoogwater moest geweest zijn. Het water was al een heel stuk gezakt. Het overstort iets hogerop in de Bollissenbeek moet het water toen zwart gekleurd hebben (info Henri). Om onze nieuwsgierigheid te sussen, stapte wij 20m stroomafwaarts de samenvloeiing in de Dommel. Tot aan de instroom werd geen enkele vis waargenomen. Dat beloofde. Misschien waren de hoge waterstand en de bijhorende slechte waterkwaliteit, samen met te weinig lichtinval (bosgebied) daarvan de oorzaak.

Dan maar de Bollissenbeek in. Iets stroomopwaarts bevond zich een stuwte van stenen. De omgeving wordt gekenmerkt door bosgebied, dus weinig lichtinval. De eerste strook leverde niet veel op. We hadden hier, gezien de stenige bodem wel biermpjes verwacht, maar die gaven niet thuis. Het was bingo net voor het stuwte. Vermoedelijk is het zuurstofgehalte hoger, vandaar. Snoek, baars, gibel, zonnebaars, riviergrondel, blankvoorn, blauwband en 3D-stekelbaars maakten, in kleine aantallen – zie bijgevoegde veldrapportje, het visbestand uit van deze 50m. Boven het stuwte niets meer.

33

Stroomafwaarts Kenensdijk/Blijlever bevindt zich op een 100-tal meter van de weg een serieuze beverdam, met een verval van +1m. Bovenstrooms hiervan was het water veel te diep en niet doorwaadbaar. De ondoordringbaarheid van het bos, liet ook niet toe meer dan 25 stroomafwaarts

de beverdam te bemonsteren. Deze strook leverde slechts 1 snoek van 54cm op. Ter hoogte van de Kenensdijk bevindt zich het bewuste overstort dat enkele dagen ervoor, bij zware regenval, in werking was getreden.

Het volgende monsterpunt was iets meer open met overhangende bramen en struiken. De waterdiepte was ongeveer 80cm met een modderige bodem. Verder stroomafwaarts bevonden zich de aangelegde meanders. Maar die waren door de overtollige, hardnekkige begroeiing op de oever niet bereikbaar. De 25m leverde enkel 1 snoekje en 2x 3D-stekelbaarjes op.

Dan op naar het volgende punt, stroomafwaarts de Overweglaan. Op de linkeroever ligt een klein opvangbekken die met een terugslagklep in verbinding staat met de Bollissenbeek. De sporen van het hoogwater waren ook hier nog zichtbaar. Vanaf de hoge afsluiting tot aan de weg, ongeveer 50m, werden 4 baarsjes en 6 blankvoorns gevangen. Nochtans zou je hier meer verwachten. Met een vaste bodem, neergeslagen riet in de oeverzone en een mooie waterdiepte zou je daarvan uitgaan.

Op de Bollissenbeek stroomafwaarts van de Peerderbaan/Stationstraat staat een "verouderde" niet-regelbare, betonnen stuw met een hoogteverschil (waterval) van een 50-tal cm. In de betonnen sleuf met een breedte van 3m die hierop volgde stond 30cm water boven een 20cm modderlaag. Hier beviste de LIKONA-Vissenwerkgroep vanaf 50m stroomafwaarts de stuw tot aan de stuw. De visjes hielden zich vooral op in de laatste meters voor de stuw op. Het visbestand bestond vooral uit zonnebaars (74), baars (10) en een 2-tal giebels, blankvoorn en 3D-stekelbaarjes samen met nog een 3-tal hondsvijze en blauwbandgrondeltjes.

Aan de overkant van de straat hing een vergunningsaanvraag van de Provincie Limburg voor een bijkomende stuw. Wat daar precieze bedoeling van is, is niet duidelijk. Zou het niet beter zijn om pertinente bodemvallen met stenen (vistrappen) te maken.

**BEKENDMAKING
OPENBAAR ONDERZOEK
OVER EEN AANVRAAG VAN
OMGEVINGSVERGUNNING**

Het stadsbouwbedrijf doet mee dat op 22-05-2023 een aanvraag van omgevingsvergunning werd ingediend bij de Provincie Limburg, Directie Omgeving met dossiernummer omgevingszaken OMIW_202304007.

Het betreft een aanvraag voor het volgende project:

Stadsbouwbedrijf handelingen en vegetatiebeheer	Provincie Limburg
Opgevers van de waterager	Bollissenbeek, nabij kruising met Stationstraat/Peerderbaan
Ligging van het project	op gemeentelijk domein
Karakteristiek ligging van het project	plaatsen van een stuw op de Bollissenbeek
Omgeving: elektro-technische handelingen	
Uitwerking: vegetatiebeheer	het rechtsbreedte of overbreedte wijzigen van de waterhuishouding en het verwijderen of beschadigen van kleine landschapselementen

De overheid, bevoegd om een beslissing te nemen over de aanvraag is de Provincie Limburg, Directie Omgeving.

Het openbaar onderzoek loopt van 28-04-2023 tot en met 27-05-2023. Gedurende deze periode, kan iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon klachten, opmerkingen en bezwaren over de vergunningsaanvraag inbrengen aan het College van Burgemeester en Schepenen van de stad Peer.

Voor de aanvraag op volgende nummers klikken:
- via het Omgevingsloket: <http://omgevingsloket.be>
- Openen via het loket kan u het dossier met uitzondering van de bouwplannen, raadsplek, ...
- Het dossier kan afspreken via wettelijke of elektronisch (011 61 07 00),
en dit gedurende de periode van het openbaar onderzoek (van 28-04-2023 tot en met 27-05-2023).

Ogkelt, indien u meer wilt weten bij het dossier, dient u een afspraak te maken bij het team Vergunningen via www.0222.be of telefonisch (011 61 07 00).

Indien u bezwaar heeft betreffende deze aanvraag, kan u dit op volgende manier indienen:
- via het Omgevingsloket: <http://omgevingsloket.be>
- schriftelijk bij het College van Burgemeester en Schepenen van de stad Peer
en dit tot en met 27-05-2023.

Peer, 28-04-2023

Voor het laatste monsterpunt begaven de vrijwilligers zich naar de Dietsedijk in Peer. Daar werd de Bollissenbeek 50m stroomafwaarts de weg nog eens onder handen genomen. De beek in het

open landschap stond vrij vol met grote lisdodde en de waterdiepte was erg beperkt ($\pm 10\text{cm}$). Bij het doorwaden was een sterke, penetrante geur waarneembaar. En ... enkel 3 hondsvijvisjes.

Algemeen oogt de Bollissenbeek erg mooi, met op de meeste plaatsen een mooie waterdiepte maar ... veel te weinig vis. De pH-waarde varieerde tussen 6,3 en 7,51 (stroomafwaarts overstort). De geleidbaarheid kende geen uitschieters en bleef netjes aanvaardbaar tussen 300 en 417 $\mu\text{S/cm}$.

We mochten de vermoeiende dag afsluiten, met een verdiende opkikker in de kantine van de visvijvers (Begijnenvijvers). Trouwens daar stond nog nauwelijks water in de Bollissenbeek. Met dank aan alle medewerkers van die dag.

Voor de LIKONA-Vissenwerkgroep,
Jos Eykens

Zusterkloosterbeek – 24 september.

Zondagvoormiddag, 24 september stond bij de LIKONA-Vissenwerkgroep de eerste excursie in teken van de cursus “Natuuronderzoek” van het PNC geprogrammeerd. Er waren 68 kandidaten ingeschreven, maar er werden maar 25 personen toegelaten. M.a.w. dit initiatief krijgt zeker, gezien het succes, een vervolg. De bedoeling is dat zij die inschreven, “proeven” van alle facetten van natuuronderzoek (burgerwetenschap) die de verschillende werkgroepen van LIKONA hantieren “. En vissen is er één van.

36

Als locatie koos de Vissenwerkgroep in samenspraak het PNC voor de Zusterkloosterbeek, centraal gelegen en gemakkelijk bereikbaar.

Beschrijving volgens Wikipedia: *De Zusterkloosterbeek is een beek in de Belgische gemeenten Genk en Hasselt. Ze is een korte, sterk kronkelende, zandige beek met een groot verval.*

De beek ontspringt in het natuurgebied Klotbroek, oorspronkelijk een moerasgebied met turfpakketten en broekbossen op het grondgebied van Genk tussen Zonhoven en Boxbergheide. Ze stroomt door de natuur- en recreatiedomeinen Het Wik, Bokrijk en de Borggravevijvers. Ze mondt uit in het Albertkanaal ter hoogte van de sluis bij Hasselt.

Twee zijlopen van de Zusterkloosterbeek zijn de Herkenrodebeek (met als zijloop de Borggravevijverloop) en de Schijnbroekbeek. Die laatste ontspringt in het landbouwgebied op de grens van Hasselt en Zonhoven.

Na een korte uiteenzetting van hoe belangrijk een waterecosysteem in onze natuur wel is en de werking van het elektrotoestel, werd er overgegaan naar het “echte” werk in de beek. Als eerste locatie koos de Vissenwerkgroep voor een kort traject net stroomafwaarts de spoorweg. Dit is een open, zonbeschenen stukje biotoop aan de rand van het bosgebied. Een dikke modderlaag op de bodem maakte het niet gemakkelijk, bijkomend een biotoop zonder waterplanten of enig noemenswaardige, belangrijke schuilplaatsen voor vissen. Toch konden 7 soorten, waaronder een viertal uitheemse ingeburgerde soorten (exoten genoemd), opgevisst worden. Voor vele cursisten is het onderwaterleven met vissenleven een hele openbaring en een eerste kennismaking. Anderen hadden dan weer herinneringen aan hun jeugd vooral van de “katvis” die toen massaal voorkwam in doorgaans alle “vervulde” beken.

En toen was er pauze. Luc Crevecoeur had gezorgd voor koffie, thee en wat frisdrank samen met een lekker stukje taart. Dat wisten de cursisten zeker te waarderen. Na de pauze werd gekozen voor een heel ander biotoop langs de wandelweg door het bos. De Zusterkloosterbeek maakte hier een paar mooie kronkelingen en hier en daar zorgden “boomposten” voor enige schuilplaatsen. Dat zouden wel eens andere soorten kunnen voortbrengen. Dan werd er, gezien de beek door vijvergebied stroomt, in eerste instantie gedacht aan paling en gibel. Maar ... nieuwe vangsten, buiten riviergrondel en vetje, bleven uit. Elke bemonstering is een momentopname en kan nog al eens verschillen in de seizoenen. Het is ook erg moeilijk in te schatten wat de invloed geweest is van de droogteperiodes, met daaraan gekoppeld de lage waterstand, van de voorbije jaren. Alleszins gaf de Zusterkloosterbeek in de huidige toestand te weinig vis en vissoorten. Dat is de tendens die zich in bijna alle beekjes die de LIKONA-Vissenwerkgroep de laatste jaren bemonsterd tot uiting komt.

Omstreeks 12.00u werd, zowel voor de cursisten als de medewerkers van de LIKONA-Vissenwerkgroep, de activiteit met een positief gevoel afgesloten. De medewerkers van de Vissenwerkgroep wensen alle cursisten een mooi, aangenaam en leerrijk vervolg van de opleiding en misschien tot op een van de volgende activiteiten van de LIKONA-Vissenwerkgroep. Dat zal dan vooral voor 2024, want het programma voor dit jaar zit er nagenoeg helemaal op.

Voor de LIKONA-Vissenwerkgroep,
Jos Eykens

LIKONA-Vissenwerkgroep

Visstudie en -onderzoek
Visinventarisatie
Educatie en voorlichting

Provinciaal Natuurcentrum - Craenevenne 86, 3600 Genk

PROVINCIAAL
 NATUUR-
 CENTRUM
Natuurlijk verbonden

Agentschap voor
Natuur en Bos

INBO

Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek

**Wegvangen van Rivierdonderpad-
den in de Dorpsbronbeek te Linter
(Vlaams Brabant)**

39

***In samenwerking met de
Wateringen Kleine Gete
Donderdag 16 november***

Dorpsbronbeek Linter (Vlaams-Brabant) – 16 november 2023.

Er waren al langer plannen om de Dorpsbronbeek in Linter over een bepaald, beperkt traject te baggeren. Om organisatorische redenen werden de werken nu pas uitgevoerd.

Op de website van Vlaanderen, Integraal Waterbeleid is het volgende terug te vinden over de Dorpsbronbeek: **“Terug van weg geweest”**. *Vroeger gedijde de rivierdonderpad goed in de bovenlopen van de Getes. Door de verslechterde waterkwaliteit en de verminderde structuurkwaliteit verdween de soort op de meeste plaatsen. In de Dorpsbronbeek in Linter werd zo’n 15 jaar terug een relictpopulatie teruggevonden. Toen de enige gekende populatie in het Demerbekken.*

Het instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) gebruikte deze genetische unieke overgebleven populatie voor de kweek en de introductie van de soort op andere locaties in het Demerbekken. In de periode 2011 tot 2014 werd de soort ook uitgezet in de Waarbeek en de Deysbeek. Een succes. Maar toch konden de leefomstandigheden in beide beken beter.

Ook zou in de Zevenbronnenbeek in Gingelom, waar de LIKONA-Vissenwerkgroep vorig jaar een succesvolle redding voor de baggerwerken uitvoerde, nakomelingen van deze populatie uitgezet zijn.

Seger Vanmilleghem (ANB) zorgde voor de nodige vergunningen en de Watering “De Kleine Gete” stond in voor de coördinatie op het veld. In overleg werd afgesproken op donderdag 16 november de werken te laten doorgaan. Henri, Fons en Jos van de LIKONA-Vissenwerkgroep waren present op de plaats van afspraak. Met drieën was voldoende.

40

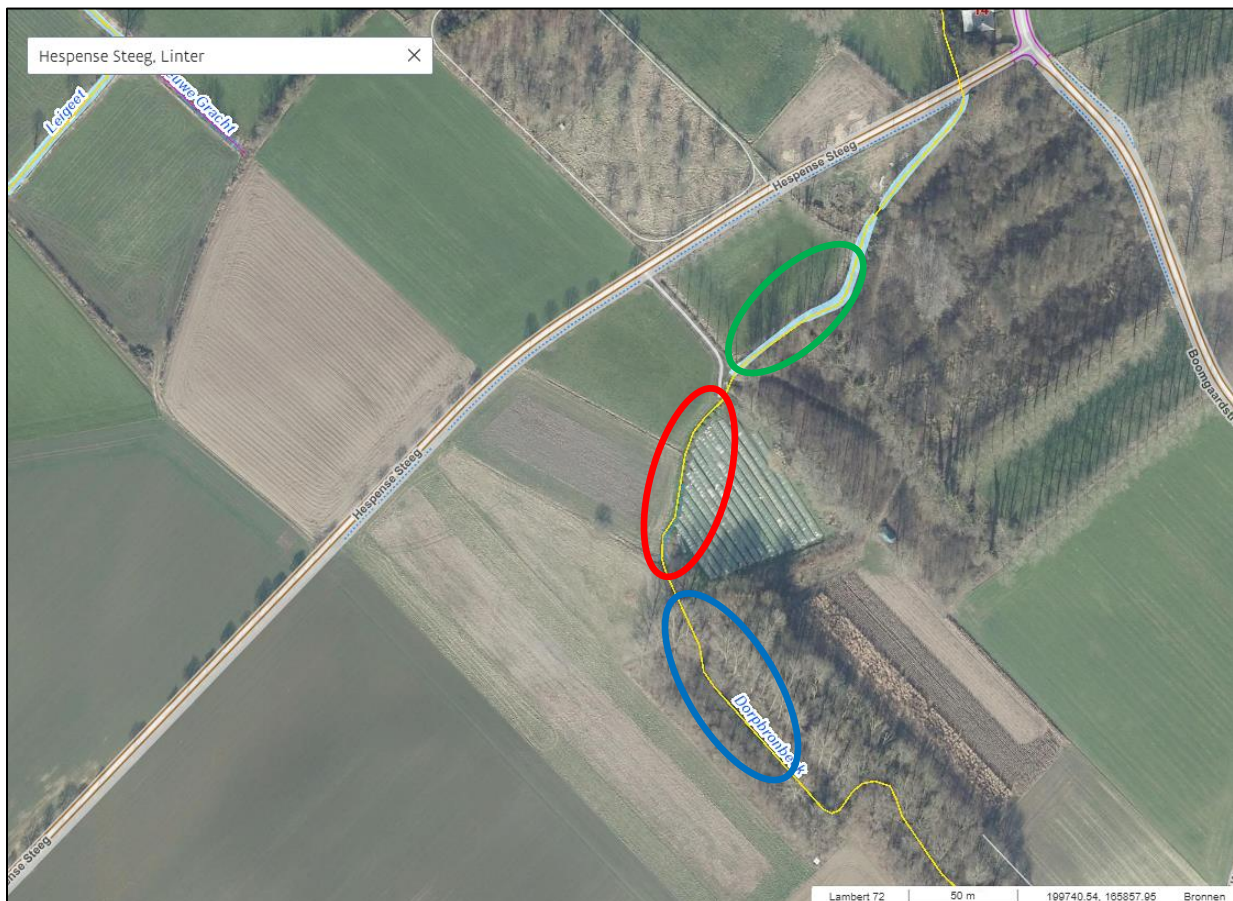
Net voor de (bagger)werken zouden de rivierdonderpadden, als ze er nog zouden zitten, zo veel als mogelijk weggevangen worden om dan in dit geval stroomafwaarts uitgezet worden. Gewoonlijk doen wij dat stroomopwaarts. Dat wordt verder in het verslag toegelicht waarom het hier anders is gelopen.

En dan het moment van de waarheid. Het was geen sinecure om in de beek te geraken. Bramen, struiken en prikkeldraad op de oever en gedeeltelijk in de beek. Met moeite baarde Jos zich, met het elektroapparaat op de rug, een weg door het struikgewas. De dikke modderlaag, op de meeste

plaatsen tot boven kniehoogte, maakte het er niet gemakkelijker op. Henri en Fons namen voor de veiligheid de honneurs waar vanaf de oever. Eigenlijk voldeed de biotoop op geen enkel moment aan de voorwaarden om rivierdonderpad te herbergen, geen stenen en of diepere stroomkuilen, enkel veel bladval en een dikke modderlaag.

Het hele traject werd opgedeeld in drie zones: het bosgebied stroomafwaarts de waterkerskwekerij (groen), de open zone ter hoogte van de kwekerij (rood) en als laatste bovenstrooms de kwekerij, ook bosgebied (blauw) – zie kaartje. De bedding werd zo goed en zo kwaad als het ging een eerste keer bevist. En ja ... er werden rivierdonderpadden in traject 1 gevangen en dat van alle formaten. Daaruit blijkt dat we hier met een gezonde, zichzelf in standhoudende populatie te maken hebben, ondanks de belabberde biotoop. Het tweede traject ter hoogte van de waterkerskwekerij kreeg alleen water via de waterkersbedden, want de beek was net boven de kwekerij volledig afgedamd zodat al het water door de waterkersbedden moest.

De biotoop met redelijk wat eendenkroos en snel instromend water, leverde geen enkele rivierdonderpad op. Wel werden hier vrij veel poelslakjes opgescheept, verder geen andere invertebraten.

Het traject stroomopwaarts de kwekerij, bosgebied met eenzelfde bedding als stroomafwaarts de kwekerij met veel minder modder, moest naar onze mening levende wezentjes opleveren. Maar niets was minder waar. Hier werd geen waterleven vastgesteld. Een sluitende verklaring hiervoor konden wij niet bedenken, want de biotoop oogde beter dan stroomafwaarts de kwekerij. Om die reden dat hier niets gevangen werd, werd besloten de gevangen rivierdonderpadden achteraf niet stroomopwaarts maar stroomafwaarts terug uit te zetten waar nog wel rivierdonderpadden aanwezig waren.

Na deze sessie werden de eerder gevangen donderpadjes één voor één gemeten en genoteerd. Buiten de donderpadden werden ook enkele 3D-stekelbaarsjes en 2 berrmpjes gevangen. De Milieumbtenaar van Linter was net op tijd om enkele foto's van deze wezentjes te maken.

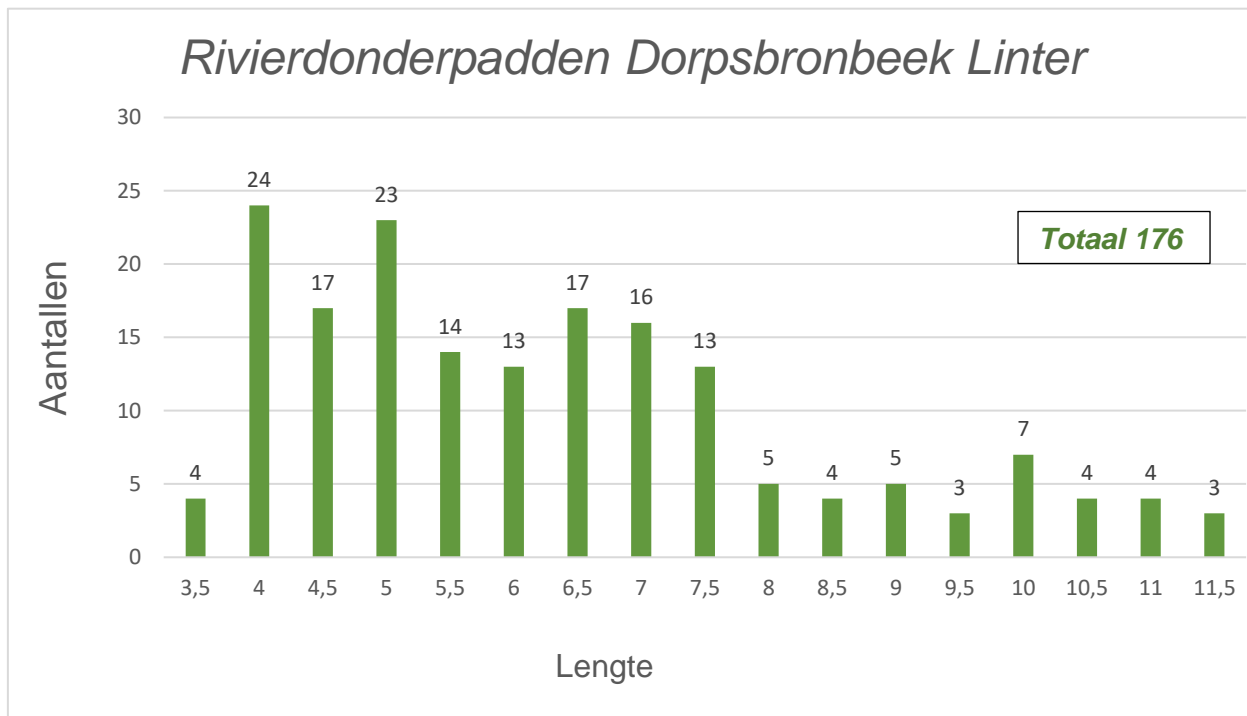

Om er zeker van te zijn dat er zoveel als mogelijk werd weggevangen, deden we met succes in de regen het eerste traject een tweede en derde keer over. Dat moest volstaan. De timing was perfect, want de aannemer kwam met zijn machines ter plaatse op het ogenblik dat de telling en meting van de donderpadden nog bezig waren. De voorzitter van de watering Kleine Gete maakte ter plaatse nog verschillende actiefoto's. Misschien komen die ooit nog wel eens tot bij ons!

42

In totaal werden door de LIKONA-Vissenwerkgroep 176 rivierdonderpadden, 3 bempjes en 42 3D-stekelbaarsjes stroomafwaarts Hespense Steeg overgezet. Het overzicht van de verdeling in lengteklassen vind je terug in onderstaande tabel.

43

Bevindingen en aanbevelingen van de LIKONA-Vissenwerkgroep ter plaatse:

- Goed dat er nog rivierdonderpadden werden waargenomen en dat naar ons gevoel ook nog alle jaarklassen, alhoewel dat een beetje moet genuanceerd worden (minder aantallen bij hogere lengteklassen), aanwezig waren.
- De biotoop oogde niet en kwam niet overeen met vooral het substraat wat we verwachten om deze soort meer kansen te geven – ontbreken van dikke stenen (oude dakpannen) en schuilgelegenheden in een te brede bedding. Dikke modderlagen met beperkte waterdiepte erboven moeten vermeden worden.
- De waterkerskwekerij is vermoedelijk een hinderpaal voor migratie van rivierdonderpad stroomopwaarts en moet gezien de waarnemingen als dusdanig beschouwd worden.
- Een globaal plan voor verbeterde herinrichting en aanpassingen voor de gehele bedding van de Dorpsbronbeek is op langere termijn zeker niet ongepast.

Globaal zouden voor de instandhouding van deze soort in deze regio meer inspanningen op z'n plaats zijn. Dat past zeker in KRW en de soortenbescherming die Europa voor ogen heeft. Wie steekt hiervoor het vuur aan de lont?

Bedankt aan alle instanties en personen die deze toch wel belangrijke visredding mogelijk gemaakt hebben. Ook aan de medewerkers van de LIKONA-Vissenwerkgroep. Het was een zware klus maar met graagte gedaan.

Voor de LIKONA-Vissenwerkgroep,
Jos Eykens

De waterkerskwekerij met water van de Dorpsbronbeek via de kwekerij.

Overhangende bramen, dikke modderlaag en veel bladval.

